

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1997. MÁJUS - JÚNIUS

EDWIN ARLINGTON ROBINSON

KÉVÉK

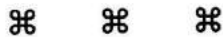
Hol eddig a szél árnyat pörgetett,
zöld búza ért be engedelmesen,
s az egész föld egy óriás, hirtelen
csodától aranyszínbe rejtezett.
És mint minél kincs drágább nem lehet,
várt a búza: a test s az értelem -
oly hatalmas titokkal terhesen,
mely szótlanul is mind beszédesebb.
S a tájon, hol gyakran borús az ég,
szép napok jöttek, mad eljött a nap,
s arany kévék heverték szerteszét,
de nem mint aki sokáig marad,
csak mint lány-had, aranysörényű nép,
ki könnyen ébred, kél és elszalad.

TELLÉR GYULA

Állásajánlatok! 2. oldal	Képviseelő-testületi ülés 3-5. oldal
A MI KASTÉLYUNK 6 - 8. o.	A NAT és a Pedagógiai Program 9. oldal
TEXTILMŰVÉSZET 10. oldal	ARANYKÉVÉK 11. oldal
A GAZDAJEGYZŐ hírei 12-13. oldal	hadüzenet a DROG-nak 14 - 17. o.

Szilágyi Gáborné kérésére közöljük, hogy a Turai Hírlap hasábjain a "TURAI LAKODALMAS"-ból megjelentetett részleteket és a magánszemélyeknél lévő teljes forgatókönyvek anyagait csak az ő engedélyével lehet felhasználni. A jogi védettség megszerzése jelenleg folyamatban van.

**40-50 cm-es
HASZNÁLT BABÁKAT
KERES A FALUMÚZEUMBA**

Szilágyi Gáborné, a múzeum gondnoka. A felajánlásokat a Falumúzeumban lehet megtenni. A babákon a **turai templomi viseletek lesznek** bemutatva, s ezekből allandó kiállítás készül majd a turai Falumúzeumban.

Adományait előre is köszönjük!

**HASZNOSÍTHATÓ
HULLADÉKOK ÁTVÉTELE!**

A **MEDIFÉM Kft.** kezelésében
hulladék udvar nyílt

1997. június 19-én Turán,
a Hatvani úton, a Szilárd Hulladéklerakó
(Szemétbánya) sarkánál.

Átvesszünk:

Papír-, üveg-, műanyag-, színesfém-,
gumiabroncs-, vashulladékokat, melyekért
készpénzzel fizetünk a kifüggesztett
árlista alapján.

Támogatásukat és segítségüket
előre is köszönve várjuk Önöket:

MEDIFÉM Kft.

A
**GALGAMENTI
VIZIKÖZMŰ Kft.
FELVÉTELT HIRDET**

- a Turán betegség, ill. nyugdíjazás miatt
megüresedő -

**1 FŐ VÍZMŰGÉPHÁZI
GÉPÉSZ**

(12/24 órás váltóműszakos)

és

**1 FŐ VÍZHÁLÓZATI
SZERELŐ**

munkakörök betöltésére.

A pályázatokat - a hirdetés megjelenésétől
számított 1 hétig - lehet benyújtani a Kft.
ügyvezető igazgatójához címezve (2170.
Aszód, Pf. 22.) írásban, szakmai önéletrajzzal.

**A TURAI ÁLTALÁNOS ISKOLA
pályázatot hirdet**

**TESTNEVELÉS -
(ANGOL VAGY INFORMATIKA)**

tanári állásra.

Végzettség: tanárképző főiskola.

Bér: a bértábla szerint.

1,5 szobás szolgálati lakást biztosítunk.

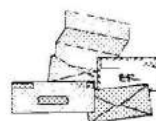
A pályázat beadásának határideje:

1997. július 31.

Cím: 2194. Általános Iskola

T u r a, Köztársaság út 1/a

Seszták Sándor igazgató

Kedves Olvasók!

Május és június hónapokban összevont számmal jelentkeztünk. Ez nem jelenti a havi megjelenés, mint irányelv feladását. A két-személyes szerkesztőbizottság tagjaként - emellett - főiskolai vizsgakötelezettségeinknek is eleget kellett tennünk. Az ott szerzett tudásunkat is próbáljuk a lap és az olvasók javára fordítani. A jelentős időkiegészítéssel azonban sem tartalomban, sem formában nem kívántuk Önökkel érzékeltetni. Köszönjük türelmüket és megértésüket. Várjuk leveleiket!

Seres Tünde és Seres Márta

Tájékoztató a képviselő-testület 1997. március 25-i üléséről

I. Rendőrőrs létesítése, közbiztonság helyzete

Nemes István Aszódi Rendőrőrs parancsnok beszámolójában elmondta, hogy szemléletváltás történt a felsőbb vezetés terén. A körzeti megbízotti csoportot akarják fejleszteni, mert annak tagjai állnak legközelebb a lakossághoz. Őrsprogramot dolgoztak ki és parlament elé vitték az ügyet. Sajnos a programhoz rendelkezésre álló pénz nem elég, így ennek megszerzése a legfőbb feladat. Az év második felében indul el az Őrsprogram. 55 fős lenne az aszódi őrs, 38-40 fős státuszt kapnának. Ezek sajnos nem rendőrök, csak státuszok. Aki jelentkezik rendőrnek, annak el kell végeznie egy két éves rendőr szakiskolát, de az iskola végzése közben is dolgozna. Az újonnan belépett rendőr közalkalmazotti bére 15 eFt. A parancsnok úr elmondta, hogy szakmai indok alapján döntött úgy a főkapitány úr, hogy nem létesít őrsöt Valkón és Turán sem, hanem 10 fős rendőri állományt helyeznének ki turai telephellyel. Véleménye szerint erre később már lehet alapozni őrsöt. Elképzelhetőnek tartja az ügyfelfogadás Turára való kihelyezését is.

Juhász László, a Vagyonvédelmi Kft. területi vezetője, elmondta, hogy az elmúlt fél évben a biztonsággal kapcsolatban a községben nem volt különösen kirívó eset. A hivataloknak és egyéb intézményeknek pénzkiszérést, terepellenőrzést és más őrzésvédelmi munkát lát el a Kft. A járőrök éjjel-nappal járőröznek a falu bel- és külterületein, minden törvénybe ütköző cselekményt igyekeznek megakadályozni, ill. a tetteseket elfogni. Elmondta még, hogy az ellenőrzött objektum területén joguk van az elkövető visszatartására a hatóság kiértesítéséig. Lehetőségük van arra, hogy az adatokat bediktálják a rendőrségnek, a szükséges intézkedések megtétele érdekében. Véleményünk szerint a település közbiztonsága nem romlott az előző évekhez képest, az országos állapothoz viszonyítva jónak mondható. A képviselő-testület a beszámolókat elfogadta.

II. Beszámoló a gazdajegyző tevékenységéről

Ruszkai János gazdajegyző elmondta, hogy munkája két részre osztható. Egyik része az Agrárkamara és a gazdajegyzői hálózat. Az 1994. évi XVI. törvény a gazdasági kamarákról rendelkezik. Három köztisztviselői kamarát különböztet meg: az Ipar-, Kereskedelmi, és Kézműves Kamarát. Feladata a gazdasági feladatok átvétele a minisztériumtól. A jogkör átadása vonatkozóan történik. 430 gazdajegyző kezdte meg működését. Ő az 5. sz. körzethez tartozik, melynek tagtelepülései: Aszód, Iklad, Domony, Bag, Tura, Galgahévíz, Hévízgyörk, Verseg, és Kartal. A járáskor megszűnésével történt a mezőgazdaság szerkezetének átalakulása. Megszűnt a központi irányítás, óriási információhiány keletkezett a mezőgazdaságban. Az agrárkamarának a piacra való szabályozás lenne fontos feladata. A Földművelésügyi Minisztérium az Agrárkamarával megállapodást kötött, hogy 600 mFt-tal támogatja a kamarát. Tájékoztatásul elmondta, hogy a gázolaj fogyasztási adó 80 %-át visszaigényelheti a termelő, de ezt számlával kell igazolnia. Ezt az igazolást a gazdajegyzők adják ki. A pénzt az APEH-től kell igényelni. A gazdajegyzők további feladata a szaktanácsadás, a támogatási rendszerek megismertetése a termelőkkel: jogi és szakmai tanácsal segítik a termelőket, termésbecsléseket végeznek, elemi csapásoknál adnak információt az FM-nek, földtámogatás bonyolításában közreműködnek, havi információk jelentést adnak a Minisztériumnak, tájékoztatást adnak a jogszabályokról, tanfolyamokat szerveznek, eseti szakértői munkát végeznek a polgármesteri hivatalok részére. A képviselő-testület a beszámolókat elfogadta.

III Felszíni vízelvezetés

Breczné Zsigmond Jolán műszaki csoportvezető elmondta, hogy a felszíni vízelvezetés tervére pályázatot írtak ki. Pecze Miklós,

- akit a szennyvízcsatorna-hálózat építése kapcsán jól ismerünk - adta a legkedvezőbb ajánlatot: 1,4 mFt összeggel. Fontos feladat az árkok, áttereszek tisztítása. Felméri a települést, - hogy néznek ki a magassági viszonyok - és ezután kezdenek hozzá a tervezéshez. A belterületen lévő problémás helyek kiszűrése a cél. Minden vízelvezető ér engedélyköteles. A régi, magántulajdonon keresztül vezetők árkokat fél kell tární, újra ki kell alakítani - esetleg más helyen -, ennek a tervezésnek és kivitelezésnek keretén belül. Kérte a képviselő-testület tagjait, hogyha ilyen árkokról tudnak, jelezzék a következő ülésen. Jelezzék továbbá azokat a helyeket, ahol szükséges lenne árok kialakítása. Elmondta, hogy a tervezővel folyamatos lesz a tárgyalás. A képviselő-testület a tájékoztatást tudomásul vette.

IV. Közparkok építése, fásítási program

Breczné Zsigmond Jolán műszaki csoportvezető elmondta, hogy igyekszik a hivatal a pályázati lehetőségeket kihasználni. A Millecentenáriumi Emlékliget pályázat második fordulójában is nyert (növényanyag megvásárlásra 125 eFt-ot), így folytatni lehet a Kónya park szépítését, ahol földmunkákra lenne szükség. Ezzel párhuzamosan a Galgagyöngye melletti park létesítése is folyamatban van. Erdőtelepítési pályázaton meg fogja pályázni a hivatal az új temető védőfásítását és a vásártér ipartelep védőfásítását, melyre céltámogatási lehetőség van. A képviselő-testület a tájékoztatást tudomásul vette.

V. Beszámoló a Kommunál Kft. tevékenységéről

24/1997. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testület a Kommunál Kft. tevékenységéről szóló beszámolót elfogadja azzal, hogy a májusi testületi ülésre kerüljön betervezésre a környezetvédelmi rendelet, mely alapját képezi majd a szolgáltatási szerződésnek. A Kft. 1996. évben keletkezett mérleg szerinti eredményét - 57.935 Ft-ban, a mérleg-, eszköz- és forrás egyező végösszegét 16.860 eFt-ban elfogadja a képviselő-testület.

VI. Szennyvízdíj hatósági árának megállapítása

5/1997. sz. rendelet

A szennyvízdíj hatósági árának megállapításáról.

Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az árak megállapításáról szóló, 1990. évi LXXXVII. tv. módosításáról szóló 1993. évi CIV. törvényben kapott felhatalmazás alapján a szennyvíz díjának ármegállapítása ügyében az alábbi rendeletet alkotja:

1.§. 1997. április 1-től a hálózati szennyvíz díja:

A csatormán száll. szennyvíz díja:
95.-Ft/m³, ÁFA-val=106,4.-Ft/m³

2.§. Az önkormányzat 46,4.- Ft támogatást biztosít az üzemeltetéshez

3.§. A nem lakossági (közületi) csatormán szállított szennyvíz díja: 223.-Ft/m³ ÁFA-val

4.§. Szippantott szennyvíz elhelyezési díja
egységesen: 280.-Ft/m³ ÁFA-val

5.§. A rendelet 1997. április 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 4/1996. sz. önkormányzati rendelet hatályát veszti.

VII. Vízdíj hatósági árának megállapítása

Ritecz György igazgató elmondta, hogy 130.-Ft/m³ fölötti vízdíj esetében lehetett beadni pályázatot támogatásra. 5.-Ft-os támogatást tudnak kapni minden egyes lakónál. Kéthavonta 6 m³ vizet adnak kedvezményesen a lakóknak (30 l/fő/nap). A taggyűlésüknek az álláspontja, hogy meg kellene tartani ezt a

kedvezményt. A májusi leolvasást követően, júniusi számlázásnál kerülne a felemelt díj kiszámlázásra a lakosság felé.

6/1997. sz. rendelete

az ivóvízdíj hatósági árának megállapításáról.

Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. tv. módosításáról szóló 1993. évi CIV. törvényben kapott felhatalmazás alapján a víz díjának hatósági ármegállapítása ügyében az alábbi rendeletet alkotja:

1.§.(1). 1997. április 1-től; fogyasztóhelyenként - kéthavonta - az ivó- és szociális vízigények kielégítését szolgáló 6 m^3 vízmennyiség díja: $66 \text{.-Ft/m}^3 + \text{ÁFA}$.

(2). A 6 m^3 (2 hó) fogyasztó vízmennyiségen felül fogyasztott vízdíj hatósági árát $135 \text{.-Ft/m}^3 + \text{ÁFA}$ összegben állapítja meg.

(3). A lakossági vízfogyasztók által fizetendő vízdíj - a $6 \text{ m}^3/2$ hó vízmennyiségen felüli fogyasztásra -, az állami ártámogatás beszámításával $130 \text{.-Ft/m}^3 + \text{ÁFA}$.

(4). A rendelet 1997. április 1-én lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 2/1996. sz. önkormányzati rendelet hatályát veszti.

VIII. Szociális rendelet módosítása

Homolyáné Kiss Margit igazgatási csoportvezető elmondta, hogy a szociális törvény ezévből is lényegesen módosult, és egyes új ellátások helyi szabályozását írta elő. Ezért döntöttek úgy, hogy egy új szociális rendelet-tervezetet készítenek. A rendelet célja, hogy az önkormányzat közigazgatási határain belül megállapítsa az önkormányzat által pénzben és természetben nyújtott ellátások formáit, igénybevitelük módját, feltételeit, eljárási és jogosultsági szabályokat. (A rendelet terjedelme miatt nem közöljük, a polgármesteri hivatalban megtekinthető.)

7/1997. sz. rendelet:

Az Önkormányzati Képviselő-testület a mellékletben csatolt - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 7/1997. sz. rendelet-tervezetét elfogadja és rendeletté nyilvánítja.

IX. Gépjárműadó rendelet hatályon kívül helyezése

8/1997. sz. rendelet

a gépjárműadó mértékének megállapításáról szóló 19/1996. sz. rendelete hatályon kívül helyezéséről.

1.§. Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő Testület a gépjárműadó mértékének megállapításáról szóló 19/1997.sz. rendeletét hatályon kívül helyezi.

2.§. E rendelet kihirdetése napján lép hatályba, kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

X. A homok kitermelés szabályozásáról szóló

9/1996. sz. rendelet módosítása

Vadász György jegyző elmondta, hogy a homokbánya új Műszaki Üzemi Terve, valamint a végleges rekultivációja a Tájrendezési és Újrahasznosítási Tervvel együtt a Magyar Bányászati Hivatalnál jóváhagyás végett folyamatban van. Eleget téve az új bányatörvényben foglalt kötelezettségeknek; a homokbánya $13 \text{ ha } 3166 \text{ m}^2$ területéből, még $2,4 \text{ ha}$ a kitermelhető ásványvagyon. Az üzemi tervünk a kitermelést 1997-2000-ig tartalmazza. A földtani vagyon készlet: 84.000 m^3 . A szakemberekkel folytatott tárgyalásokból kitűnt, hogy az országban igen kevés homokbánya van, legtöbbjük magánkézben. Az általuk kialakított homok értékesítési ára 700 Ft/m^3 körül forog. Fentiek alapján szükséges, a korábbi rendeletben foglalt ármegállapítás felülvizsgálata. Annál is inkább, mivel a bánya üzemeltetése során egyéb költségeink merülnek fel, mint bányajáradék fizetése $1/4$ évenként, bányaműszaki szakember foglalkoztatása stb.

9/1997. sz. rendelet

a homok kitermelés szabályozásáról szóló 9/1996. sz. rendelet módosításáról.

1.§. A 4.§. az alábbiak szerint módosul: 1 m^3 építési homok ára: $700 \text{.-Ft/m}^3 + \text{rezsiköltség } 1 \text{ m}^3$ töltésnek való homok ára: $400 \text{.-Ft/m}^3 + \text{rezi költség}$. Az így kialakított homok értékesítési árát minden év elején a Központi Statisztikai Hivatal által megállapított inflációval növeli.

2.§. Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, Ezzel egyidejűleg a 9/1996. sz. rendelet 4.§.-a hatályát veszti.

XI. Piac-vásár rendelet módosítása

10/1997. sz. rendelet

a piacokról, vásárokról szóló

3/1997. sz. rendelete módosításáról.

1.§. A 3/1997. sz. rendelet 1.§-a az alábbiakkal egészül ki: Parkolási díj országos állat- és kirakodó vásárok alkalmával 60.-Ft/autó .

2.§. Jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.

XII. Koraszülötteket Gyógyító Alapítvány támogatása

Tóth István polgármester tájékoztatta a képviselő-testületet, hogy a Peter Cerny Alapítvány a Beteg Koraszülöttek Gyógyításáért megkereste levélben. Az Alapítványi Mentőszolgálatuk az elmúlt években 89 kórháznak nyújtott segítséget, rendszeresen ellátva ezzel Budapest és kb. 130 km sugarú körzetét, ami a magyar lakosság több, mint egyharmadát, azaz $4,5$ millió lakost jelentett. A $7,5$ éves működés alatt 14.300 koraszülött és beteg újszülött mentését és szakszerű szállítását végezték. Az elmúlt három évben - a betegszám alapján - neonatológiai mentőszolgálatuk a világ legnagyobb forgalmú speciális szolgálata volt. A kis súlyú betegeket különösen veszélyeztető légzéscsökkentés miatt 3.263 esetben kellett mesterségesen lélegeztető géppel támogatni a légzést. A szülőszobai vagy más helyszínen történő újraélesztést 370 alkalommal végezték és 90% -ban sikeresen fejezték be. Az általuk ellátott területen a születés körüli halálozás közel 10 ezrelékkal csökkent. Alapítványi mentőszolgálatuk eredményeinek megtartását kérik segíteni a támogatással.

25/1997. sz. határozat:

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete a Peter Cerny Alapítvány a Beteg Koraszülöttek Gyógyításáért Alapítványt 5 e Ft -tal támogatja. Megbízta a jegyzőt, hogy a MHB 10200823-22212948 számlaszámra az összeg átutalásáról intézkedjék.

XIII. Telekügyek

XIV. PANNON GSM bázisállomás létesítése

36/1997. sz. határozat:

Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete hozzájárul ahhoz, hogy a Pannon GSM az új vásártér később kialakításra kerülő parkolójából $250-300 \text{ m}^2$ -t rádiótelefon bázisállomás létesítése céljából bérbé vegyen 2008. december 31-ig.

XV. Aszód Helyörség támogatás kérése

Tóth István polgármester elmondta, hogy az Aszód Helyörség Szociális és Kulturális Alapítvány kérelemmel fordult a Képviselő-testülethez, hogy az alapítvány a lehetőségekhez képest anyagiakkal támogassa. A nehéz anyagi körülmények között élő, Aszódon szolgálatot teljesítő az ott élő és dolgozó hivatásos, szerződéses, nyugállományú, sorállományú, valamint rehabilitált katonák, honvédségi közalkalmazottak, hadigondozottak, hadirokkantak, ill. katonahalottak hozzátartozói rászorultjainak anyagi támogatása, eseti segélyezése, az előre nem látható váratlan, súlyos élethelyzet esetén támogatásra szorulnak. Az alapítvány segítséget nyújt részükre. A polgármester javasolta, hogy a turai önkormányzat 132 eFt -tal támogassa az alapítványt.

37/1997. sz. határozat

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete az Aszód Helyörség Szociális és Kulturális Alapítvány 132 eFt-tal támogatja.

XVI. Környezetvédelmi Alap pályázat benyújtása**38/1997. sz. határozat.**

Tura Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete egyetért a regionális hulladéklerakó és hasznosító 444.936 eFt összköltségű önkormányzati beruházással. A beruházás központi céltámogatással, a Központi Környezetvédelmi Alap céltámogatásával, valamint a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács célelőirányzat támogatásával valósulhat meg. A Képviselő-testület saját forrásként 1997-ben 4.240 eFt-ot, 1998-ban 11.791 eFt-ot, 1999-ben 12.321 eFt-ot, 2000-ben 12.321 eFt-ot, összesen 40.673 eFt-ot az éves költségvetési rendeleteiben biztosítja (4 évre ütemezve.)

XVII. 4/1997. sz. költségvetési rendelet módosítása**11/1997. sz. rendelet**

az 1997. évi költségvetés módosításáról.

1.§. A Képviselő-testület a 4/97. sz. rendeletet az alábbiak szerint módosítja:

3.§. (2). Értékpapír-vásárlás 52.648 eFt.
(4). Fejlesztési kiadások 12.148 eFt.

2.§. Az alábbi mellékleteket a következők szerint módosítja:

1. sz. melléklet: értékpapír-vásárlás 52.648 eFt.

Fejlesztési kiadások 12.148 eFt.

3. sz. mell.: értékpapír-vásárlások 52.648 eFt.

4. sz. mell.: Hulladékke. építéséhez 4.240 eFt.

biztosított 1997. évi saját forrás

Fejlesztési kiadások összesen: 12.148 eFt.

XVIII. Javaslat az Arany János Pedagógiai Díj**adományozására**

Tóth István polgármester elmondta, hogy Pest Megye Főjegyzője levelében értesítette arról, hogy a Pest Megye Közgylőése 4/1993. sz. rendeletében döntött a kitüntetett díjak adományozásáról, így lehetőség nyílt az Arany János Pedagógiai Díj adományozására is. E kitüntetésre javasolta felterjeszteni Kardoss Imre tanárt. Kardoss Imre egész pályáját a turai oktatás területén élte le. 24 évig volt igazgató, 1 évig igazgató-helyettes, 13 évig tanár. Főiskolai (matematika-fizika) és egyetemi (matematika) végzettsége mellett számítástechnikai tudást szerzett meg önképző módon, melyet 15 éve hasznosít a tanulók javára. Tanárként, vezetőként is tekintélyt vívott ki szűkebb és tágabb környezetében. Magas szakmai felkészültségét bizonyítja, hogy az általános iskolából kikerült tanítványai megállták helyüket a középiskolában, ezzel is öregbítve a helyi iskola hírnevét. Munkáját pontosan, precízen végezte több évtizeden keresztül, gyermekközpontú szemlélettel. Példamutató magatartásáról ismerik, mind a közösségi, mind a magánéletében egyaránt.

39/1997. sz. határozat:

Tura Nagyközség Önkormányzati Képviselő-testülete az Arany János Pedagógiai Díjra Kardoss Imre tanárt javasolja felterjeszteni Pest Megye Önkormányzatához. Kardoss Imre tanár az iskolai nevelő-oktató munkában több évtizeden keresztül kiemelkedő tevékenységet folytatott, és eredményeket ért el.

XIX. Javaslat a Pest Megye Művészetéért Díj**adományozására**

Tóth István polgármester elmondta, hogy szintén a Pest Megye Főjegyzője által írt levélben értesítették a hivatalt arról, hogy Pest Megye Művészetéért Díj adományozásáról döntöttek. A testület javaslatát is kéri a díj odaítélése ügyében. Pest Megye Művészetéért Díjra javasolta Maczkó Mária népdalénekest.

Maczkó Mária a Galga-vidék vidék szülőtte. Turán nőtt fel, és itt élt. Szüleitől örökölte a népzene és a népi kultúra szeretetét. Pest Megyei Kodály népdaléneklési verseny 3. helyezette. 1983-ban a Galga-vidék menti népdalok hiteles megszólaltatásáért elnyerte a "Népművészet Ifjú Mestere kitüntetését". 1983-tól folyamatosan együtt dolgozik a Budapesti Forrás Körrel. 1984-től évenként népdalokat tanít az országos népzenei táborokban. Népdalműhelyt, népdalkört, óvodai gyermek-játékkört vezetett szülőföldjén. 1986-96-ig a Magyar Állami Népi Együttes szólóénekes volt. Rendszeresen énekel külföldi színpadokon. A Magyar Rádió és Televízió többször rögzítette népdaléneklését. Összegyűjtötte a szülőföldjének népdalait, melyek 1990-ben a "Rózsát ültettem a gyalogútra" című könyvében jelentek meg. 1991-97-ig a Hagyományörző Kartali Asszonykórus és Kisasszonykórus vezetője volt. 1992. nyarán részt vett a sevillai vilákiállítás magyar koncertprogramjában a Magyar Folk Trióval. 1993-ban "Dudás Juló Díj"-jal tüntették ki. 1994-ben három hónapos észak-amerikai, kanadai turnén énekel az Állami Népi Együttessel. 1994. nyaratól az egri Gajdos zenekarral is dolgozik. Megjelent egy kazettájuk: "Símak a csillagok..." címmel. 1995. januárjában "Gyertyaszentelő Boldogasszony" címmel filmet forgatott Olasz Ferenc rendezésében, a hévízgyörki középkori templomban. 1995. március: "Gyümölcsoltó Boldogasszony" c. film forgatása Isaszegen. 1995. május 8.: Portréfilm forgatás a turai Falumúzeumban. 1996. május: portréfilm forgatás, rendező Olasz Ferenc. Kiemelkedő népzenei és hagyományörző munkásságáért javasolja Maczkó Mária a "Pest Megye Művészetéért Díj" odaítélésére.

40/1997. sz. határozat

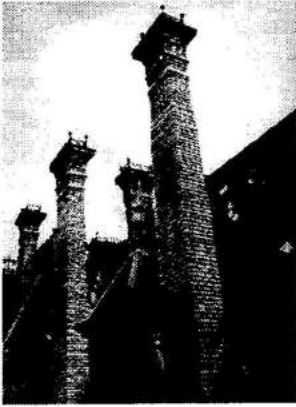
Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete a Pest Megye Művészetéért Díjra Maczkó Mária népdalénekest javasolja felterjeszteni Pest Megye Önkormányzatához, kiemelkedő népzenei és hagyományörző munkásságáért.

XX. Javaslat a Szegényekért és Elesettekért Díj**adományozására****41/1997. sz. határozat:**

Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete "Szegényekért és Elesettekért Díj" adományozását javasolja a turai Idősek Otthona vezetőjének, ápoló- és kisegítő személyzetének, mint példaértékű munkát végző közösségnek. Kimagasló tevékenységüket hosszú idő óta a szociális gondoskodás területén végzik az idős, beteg, hátrányos helyzetű emberek érdekében. Utasítja a polgármestert, hogy a testület javaslatát a tevékenység részletes leírásával juttassa el a Pest Megye Önkormányzatának Hivatalába.

XI. Gyermekevédelmi feladatok ellátása, pályázat

Pásztor László, az Oktatási, Kulturális és Sportbizottság elnöke ismertette a bizottság állásfoglalását a gyermek- és ifjúsági feladatok ellátása ügyében. A tárgyi témával kapcsolatban, a Magyar Közlönyben megjelent (1997/20. szám) "Pályázat a helyi önkormányzatok gyermek- és ifjúsági feladatainak hatékonyabb ellátásának támogatására" a bizottságuk kibővített ülésen foglalkozott, s az alábbi álláspont alakult ki: A pályázatot javasolják benyújtani, mégpedig az "A" kategóriában. Olyan formában gondolkodtak, hogy a jelenlegi hivatali apparátus 1 fő részbeni munkafeladatává tennék a fiatalokat segítő koordinátori, referensi, szaktanácsadói feladatkört. Így biztosított a pályázati anyagnál az önkormányzati önrész. A fenti témában testületi döntés szükséges, amely célul tűzi ki az ifjúság helyzetének javítását. Ennek megfelelően szükséges kidolgozni egy önkormányzati koncepciót az elkövetkezendő rövid, vagy hosszabb időszakra. Feltétlen szükségesnek tartják, - amennyiben testületi döntés születik -, hogy a koordinátor mindenkor bele legyen vonva a fiatalokat érintő döntésekbe, döntés-előkészítésekbe. Ezt tájékoztatásul kívánta elmondani.

MAI MESÉK KASTÉLYUNKRÓL

Hol volt, hol nem volt, még az Úr 1883. esztendejében egyszer volt, még van is, de lesz-e egy kastély Ybl Miklós keze munkája nyomán. Tán még nem késő, hogy a dolgok közepébe vágva - in medias res - tegyünk vele és tegyenek velünk valamit.

Pest Megyei Önkormányzat Területfejlesztési, Idegenforgalmi és Környezetvédelmi Műemlékvédelmi bizottságai a Gödöllői Királyi Kastélyban tartottak ülést 1996. november 19-én, melynek keretében megtekintették a turai Schossberger-kastélyt - az eredményes gödöllői felújítások ellenpéldájaként.

Az önkormányzat 1996. december 3-án az alábbi levelet küldte a kastély tulajdonosának:

NAGYKÖZSÉGI POLGÁRMESTERI HIVATAL
2194. T u r a, Petőfi tér 1.

Ügyintéző: Breczné

Tárgy: Schossberger kastély

Tisztelt Sukumar Úr!

A Sura Kft. tulajdonában lévő, Tura nagyközség belterületén álló Schossberger kastély műszaki állapota az eltelt közel hat évben rendkívül sokat romlott. A tetőszerkezeten tűz pusztított, nagy felületeken hiányzik róla a pala héjazat, a kéményei és tornyai megdőltek. A pincéjében áll a víz. A sorozatos beázások miatt a fa födémek beszakadtak, a falakról mállik a vakolat.

Tura Nagyközség Önkormányzata tisztelettel kéri, szíveskedjék a helyszínen meggyőződni a kastély elkeserítő állapotáról! Lehet, hogy az 1996-os esztendőben van utoljára lehetőség arra, hogy az épületnek még nem csak a romjai láthatók!

Szeretnénk Önnel a helyszínen tárgyalni az önkormányzat területén álló műemlék további sorsáról addig, míg állnak a falai. Készek vagyunk együttműködni Önnel a kastély megmentése érdekében.

Kérjük szíveskedjék 15 napon belül értesíteni bennünket arról, hogy 1997. január 15-ig mikor tudna személyesen megjelenni Turán az együttműködés megtárgyalása érdekében!

T u r a, 1996. december 3.

A mielőbbi találkozás reményében üdvözlö:

T ó t h István
polgármester

Személyes találkozás és tárgyalás zajlott le Turán 1997. januárjában. A tulajdonos ekkorra talált a hasznosításra értelmes, kivitelezhető programot, melyhez tőkét is tudott mozgósítani. Célja: közép-európai környezetvédelmi konferenciák megrendezésének jogát megszerezni.

Az önkormányzat és Mr. Sukumar 1997. március 4-én tartotta a következő személyes tárgyalást Turán, mely során közölték, hogy az állagmegóvásra és az ideiglenes bekerítésre (a munkálatok időtartama alatt vagyoni védelem céljából állítják fel, épségét a D&D Kft. ellenőrzi) engedélyezést kezdeményeznek a Műemlékfelügyeletnél. Közölték továbbá, hogy megvalósíthatósági tanulmánytervek készülnek a kastély felújítására. Minden olyan céget keresnek, amelyek résztvettek a kastéllyal kapcsolatos tervezésben, tanulmánykészítésben. Így találtak rá Jelenik Katalinra, aki már a Lapkiadó Vállalat részére történő tervezésben is résztvett. Őt a turai kastéllyal kapcsolatos tervezések bonyolításával (állagmegóvási terv, megvalósíthatósági tanulmányterv, helyreállítási és átalakítási, engedélyezési és kiviteli tervek készítése) bízták meg.

Sura Kft. felkérésére Joachim Legler, német építész, Európa-szerte híres kastélytervező, megtekintette a műemléket és szakvéleményt mondott az állapotáról és a helyreállíthatóságáról.

Sukumar megbízta Manohav Prabhu-t a Sura Kft. magyarországi képviselőjének igazgatásával. Feladata: A kastély helyreállításának bonyolítása.

Sura Kft. 1997. április 10-én szerződést kötött a MESZ-szel az ideiglenes kerítés felállítására.

Az állagmegóvás jelenlegi fázisai: Kerítés felállítása, természetes palafedél kiegészítése műpalával és bitumenes fedéllemezrel a további beázások megakadályozása érdekében. A harangtorony alatti tetőszerkezet aládücolása, közművek bekötése.

Manohav Prabhu áprilisban megtekintette a magtár épületét, mely jelenleg a Galgamenti Szövetkezet tulajdonában van. A GSZ hajlandóságot mutat arra, hogy az eladásáról tárgyaljon. Különálló épületek biztosítása azért fontos, mert olyan objektumot akarnak létrehozni az üzemeltetők, ahol a (kastély épületében működő) szállodai funkciót kiszolgáló helyiségek (konyha, mosoda) és kisebb szállodai szobák lennének. A kastély épületében csak lakosztályok, konferenciatermek, kiállítótermek, étterem kerülne kialakításra.

Manohav Prabhu turai tartózkodása alatt beszélgetési lehetőséget biztosított, és rövid interjút adott a Turai Hírlap számára.

S.T.: Ha van már konkrét tervük a hasznosítással kapcsolatban, arról szeretném kérdezni. Azt tudom, hogy folyamatban vannak az állagmegóvási munkák.

M.P.: A folyamatos tervezés fázisában vagyunk, várva a mielőbbi kezdést. Rendkívül sok pénzbe kerül a kastély felújítása. A befektetett pénznek azonban meg is kell térülnie, melynek egyetlen módját egy szálloda kialakításában látjuk. Így mi mintegy száz szobás szállodát szeretnénk kialakítani, és megpróbáljuk a felújítást olyan módon elvégeztetni, hogy a kastély - amennyire csak lehetséges - eredeti formájában épüljön újjá. Természetesen szükség lesz néhány változtatásra: vízvezeték, fűtés, stb. bevezetése. A munkát exkluzív lakosztályok kialakításával folytatnánk, melyek magában a kastélyban lennének. A kastélyépületben rendelkezésre álló területek egy részében lenne továbbá olvasóterem, étterem, stb. A kastélyhoz közel szeretnénk csatlakoztatni egy épületrészt, és az ebben lévő szobákkal együtt hoznánk létre a tervezett száz szobát. Elkészítettünk egy alapul szolgáló üzleti tervet, mely szerint lépésről lépésre haladunk: A/ A tervek, koncepciók kidolgozása. B/ A tervek összességének elfogadtatása a Műemlékfelügyelettel. Mindent a beleegyezésükkel tesszük meg. Az engedélyezés után már nem áll módunkban változtatni, így nem akarjuk hosszú ideig pocskólni az időt azzal, hogy részletekben készüljenek a tervek, hogy aztán előről kelljen kezdeni az engedélyeztetés folyamatát. C/ Folyamatban vannak a befektetések. Az egyértelművé vált, hogy 10 millió USA dollár szükséges a kastély újjáépítéséhez és szállodává alakításához. A finanszírozást felosztottuk: kb. 4 millió USA dollárt biztosítanak a befektetők, kb. 6 millió USA dollár pedig nemzetközi banki kölcsön. Olyan nemzetközi szállodatársaságokat szeretnénk megnyerni a kastély menedzselésére, üzemeltetésére, mint a "Holiday Inn", mely az egész világon ismert vagy az "Intercontinental", így a turai kastély is ebbe a láncolatba kapcsolódhatna be.

S.T.: Beszélte arról, hogy az eredeti formában szeretné helyreállítani. Látott-e fotókat a korabeli állapotokról ill. van-e tudomása arról, hogy egy egyetemi szakdolgozat formájában készült a kastélyról egy művészettörténeti tanulmány?

M.P.: Nem láttam még fotókat, de örömmel venném, és a tanulmányról sem tudtam.

S.T.: Ez a dolgozat olyannyira részletesen foglalkozik a turai kastéllyal, hogy készítője, Borossay Katalin (az Országos Műemlékvédelmi Hivatal egyik jelenlegi munkatársa) az Angliában élő hozzátartozókat is felkereste a plusz információk érdekében. (Hoztam magammal néhány reprodukciót amelyek az eredeti állapotokat mutatják be.)

Magyarországon van egy másik - a turainál néhány évvel korábban épült - Ybl kastély, hasonló stílusban, de természetesen más megjelenésben, és méreteiben is nagyobb. Mindkét kastély parkja a kor divatja szerint volt kialakítva, csak míg a szabadkigyósi - a természetvédelmi területtel nyilvánításának és az épületben működő középiskolának köszönhetően - megőrizte közel eredeti formáját, addig a miénkől már csak nyomok maradtak. Érdekes megtekinteni - a park felújításának mintegy előtanulmányaként - a szabadkigyósi Wenckheim birtokot, melyet egy kis képes füzetben meg is tudok mutatni.

M.P.: Megköszöném, ha ezeket a képes anyagokat megtarthatnám.

S.T.: Természetesen. Korábbi hasznosításokkal kapcsolatban felmerült, hogy a helyi lakosságnak munkahelyteremtő lenne az üzemeltetett kastély. Ez mennyire van ma napirenden?

M.P.: Mindenképpen jó és hosszú együttműködésre számítok Tura lakosságával, ami egyrészt kiterjedne a felújítási munkákra, másrészt pedig különböző turisztikai célok megvalósítására. Ha van pl. lehetőség kialakítani a vadászatot, hangulatos kis

étermeket vagy hármát - különböző kis "shop"-okat, akkor azokból Tura lakossága is profitálhatna. Közös fejlesztésnek a lehetséges vonzóerőt az idelátogató turista vendégek számára. A szórakozási lehetőségek biztosítását, a különféle szolgáltatásokat megosztanánk Turával.

S.T.: Elképzelhető-e, hogy a kastély épületének egy részében múzeumot vagy kiállítótermet alakítsanak ki, vagy mint a falu egyetlen reprezentatív épületét - a falu vérkeringésére is rácsatlakozó - kulturális-művelődési célokra is használják? Bár a Schosberger családnak nincs olyan jelentős szerepe Magyarország történelmében, kultúrtörténetében, de a faluhoz kötődő más művelődéstörténeti mozzanatok ill. az élő népművészet talán adhat olyan támpontot, mely alapját képezhetné a kastélyszállodához kapcsolható kulturális szolgáltatásoknak. A falu tehát ily módon is partnerként kínálkozik, hiszen a lakosok számára nem csak az a fontos, hogy az épület és környezete rendezett és biztonságos legyen, hanem mindezt ők is élvezhessék "belső" szemlélőként, s talán alkotóként is.

M.P.: Sajnos nem ismerem még a helyi lehetőségeket, de örömmel vennék minden javaslatot a helyiek részéről.

S.T.: Olyan kulturális szolgáltatásokra gondolok, amelyek kapcsolódhatnak a szálloda profiljához, az idegenforgalmon belül eladhatók, értékesíthetők. Ilyen célokkal kapcsolódott be Tura egy regionális turisztikai egyesületbe Gödöllő központtal. Talán ez a tagság is biztosít majd valamilyen koordinációs lehetőséget, minél szélesebb közönségnek eljuttatja kínálatunkat. Javasolom esetleg megtekinteni az élő jó példát, a Gödöllői Királyi Kastélyt, amelynek felújításánál természetesen komoly állami pénzék is mozogtak, hiszen jelentős nemzetközi történelmi múltja van a kastélynak. Mindez a mi adottságainkra lefordítva nálunk is kivitelezhető, s talán Tura is válhat egy turisztikai célponttá. (Erről is hoztam képes anyagot.) Tehát a haszon önök számára pénz, számunkra érzelmek formájában testesül meg. Úgy is mondhatnám, hogy az, ami cégüknek elsőként "pénzügy", az nekünk turaiaknak "szívügy".

M.P.: Bármilyen jó javaslatra nyitottak vagyunk. Ezért szeretnénk kérni a segítségüket abban, hogy mi az, ami a helyi lakosságnak és nagyobb vendégközönségnek is érdekes lehet. Gondolok itt pl. különböző folklór fesztiválokra. Azonban mindezt meg kell beszélni a leendő üzemeltetőikkel, mert bizonyára össze lehet hangolni ezeket a terveket úgy, hogy mindenki jól járjon.

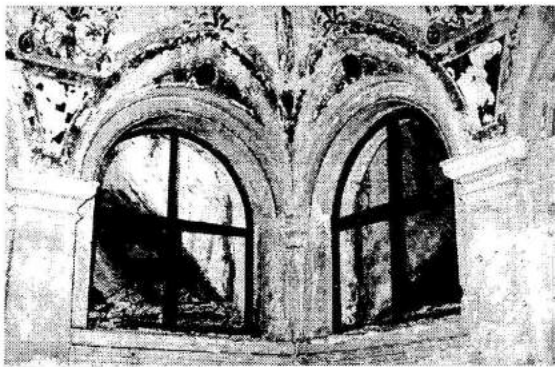
S.T.: Meg tud-e határozni valamilyen tervezett időpontot, mikor - már túl az állagmegóváson - megkezdődnek a hasznosításért folyó felújítási és építési munkák?

M.P.: Most az állagmegóvási munkák kezdődnek el, melyeket meg kell vitatni a Műemlékfelügyelettel. Reményeink szerint a következő két, legfeljebb három hónapban befejezzük. Ezzel egyidejűleg folyamatosan dolgozunk a terveken, a koncepciók lehetőségeken az építéssel. Ideális esetben már egy fél év múlva elkezdődhet a legfontosabb munka: a felújítás, mert akkorra túl leszünk a tervezésen és a különféle engedélyek beszerzésén. Azután összekötésbe lépünk egy szállodatársasággal és még sok egyéb teendő is vár ránk. Remélhetőleg, leghamarabb 1998. tavaszán megkezdődnek az igazi felújítási munkák, de az attól is függ hogyan alakulnak a dolgok. Ha minden a megfelelő ütemben halad, akkor hat, legfeljebb kilenc hónap múlva fogunk hozzá. Bizunk abban, hogy mindez olyan gyorsan zajlik, amennyire csak lehetséges.

S.T.: Van-e valamilyen mód a lakossággal való intenzív kapcsolattartásra, hogy minél több információ jusson el hozzánk ill. tudjunk eljuttatni az eddiginél közvetlenebb módon?

M.P.: Szoros együttműködést szeretnénk tartani Tura lakosságával a polgármesteren keresztül. Ő tud majd pontos tájékoztatást adni a folyamatban lévő munkálatokról. Amit az eddigiekről el tudnek mondani, hogy a múlt problémáival szembe kellett néznünk. Tisztázatlanok voltak a földterület tulajdonviszonyai. Amíg mindez nem rendeződött, nem volt értelme pénzt befektetnünk. Szeretnénk, ha a helyiek is jól informáltak lennének. Nincsenek titkaink. Nagyon fontos a helyi lakosság támogatása, jóakarata és segítése, enélkül ezt nem tudják megvalósítani.

S.T.: Köszönjük a bizalmat, és jó munkát kívánunk!

A felelős hozzáállás tehát kölcsönösségi elven alapul, ahol a legnagyobb kincset az információk áramoltatása jelenti/jelenté. A privatizációs folyamat már megfordíthatatlan, hiszen erre az önkormányzat megtette a sikertelen jogi kísérletet. De mindenképp felett "érzelmi tulajdonosok" vagyunk, ennek ellenére is. Néhány közszájon lévő félreértést eloszlatva közöljük, hogy a park nem csak a bekerítés óta képezi a Sura Kft. tulajdonát, hanem az épülettel együtt vásárolták meg. Együttesen tehát a turai önkormányzat belterületén fekszik a kastély és a park, de magántulajdon! Az önkormányzatnak csak véleményezési, ha úgy tetszik, "örvendezési" és "szomorkodási" jogköre van. Jogköreink szűkössége ellenére kötelességeink, erkölcsi kötelességeink köre annál bővebb. A kastély mindig a "miénk" marad. Miénk magyaroké, egy magyar műemlék, amelynek megőrzéséhez megfelelő szakmai segítséget várunk az Országos Műemlékfelügyeletről.

Miénk turaiaké, akiknek felelősen kell eldönteni és meghatározni a kastélyhoz való viszonyunkat. Vajon közömbösesek vagyunk? Anyagilag érdekeltek akarunk lenni? Esetleges hangadásaink mögött mély érzelmi okok állnak, lokálpatriotizmus rejlik? Vagy ellene vagyunk a műemlékek magántulajdonba vételének? Ismerjük a kastély múltját, történetét? Vagy csak egyike vagyunk azoknak, akik jót melegekedtek benne a Lapkiadó "hagyatéka" körül? Vagy csak egyszerűen szeretnénk sétálni a parkban, s keserűség tölt el, hogy mindez már múltidő? Vagy épp a hasznosításhoz lett volna kiváló ötletünk? ...? ...? ...?

Ha a kérdések megválaszolása után meghoztuk a döntést, ne feledjük, hogy szavaink közvéleményformálóak, kimondásukkal érdekeink védelmére vagy ellenére is kelhetünk. A témához méltó patetizmussal befejezve idézzük József Attila szavait: "s rendezni végre közös dolgainkat, / ez a mi munkánk; és nem is kevés." Hogy a várvavárt idelátogatók ne csak az "épületbe" jöjjenek.

(A segítségnyújtásért köszönetet mondunk Breczné Zsigmond Jolán műszaki csoportvezetőnek.)

FOTO: SERES Csilla

SERES TÜNDE

iskolai hírek

A NAT és az iskolánk

A törvényi előírások szerint 1998. szeptember 1-én az általános iskolák nevelését és oktatását a Nemzeti Alaptanterv határozza meg, amely felmenő rendszerben 1. és 7. osztályokban vezetendő be. Ily módon 6 év alatt a teljes 10 évfolyamon érvénybe lép.

Ugyanakkor a 10. évfolyam végén lehetővé válik az alapműveltségi vizsga is megjelenik, ami először 2002-ben tartandó meg. Ez a vizsga nem lesz kötelező, de a továbbtanuláshoz és igen sok munkakör betöltéséhez követelménnyé válik. 1998. szeptember 1-től minden iskolának saját pedagógiai programmal kell rendelkeznie, aminek részei a NAT alapján kidolgozott helyi tantervek. A pedagógiai programnak tartalmaznia kell az iskola nevelési és oktatási célját, a tantárgyakat, kötelező és választható tanórai foglalkozásokat, ezek óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit, taneszközöket, tankönyveket, a számonkérés fajtáit és formáit, a minősítési szempontokat, a felzárkóztatást, a tehetséggondozást, a gyermekvédelmi feladatokat.

A pedagógiai programot a nevelőtestület hozza létre, fogadja el - kivéve az iskolaszék, a szülők, a diákok és a fenntartó véleményét: a fenntartó (önkormányzat) pedig szakvéleményezés után fogadja el. Mindezek által a pedagógiai programban tükröződik a törvényes, központi és a helyi, specifikus akarat, óhaj.

Iskolánk aktívan vett részt a NAT hat éves vajudásában, számtalan verzióját tekintette át, véleményezte, javaslatokat fűzött hozzájuk. Végleges elfogadása után - bár hangoztatva fenntartásait, külön véleményét és kifogásait - megkezdte tervszerű felkészülését bevezetésére. Külön munkaterv határozta meg a munkák időbeliségét, illetve a feladatokat, felelőseit, határidőket. Az első időkben se szeri se száma nem volt azoknak a továbbképzéseknek, amiken résztvettünk - általános és szakmai fórumok -, valamint minden szükséges szakirodalmat megvettünk (mindez nem kevés pénzbe került, s nem utolsó sorban komoly energiákat kötött le a mindennapos tanítás, munka és gondok mellett).

Az első szakaszban a munka érdekes volt, fel kellett mérnünk múltunkat, jelenünket, így olyan felmérések készültek, amilyenek még soha. Megkérdeztünk szülőt, diákot, nevelőt és minden hivatalos fórumot, hogy látják iskolánkat, és milyen jövőt képzelnek el számára. Igen érdekes volt olvasni, hallani e véleményeket. Aztán munkánk lelassult, elbizonytalanodott a központilag ígért segítség elmaradása, késése miatt. Most májusban kap-

juk meg a lehetőséget, hogy továbbképzés, tantervminták és a munkában résztvevők költségtámogatásának jogcímén pályázhassunk, pedig ezen dolgokat már egy évvel ezelőtt ismernünk kellett volna, sőt az év folyamán hozzá kellett volna jutni a forrásokhoz. Ugyanis a dátumok becsapósak. Hiába, hogy 1998. szeptember 1-re kell elkészíteni a pedagógiai programmal, ha előtte ki kell hirdetni, a tankönyveket ismertetni kell a szülők felé időben (meg is kell rendelni januárban). Az önkormányzatnak a költségvetését a Pedagógiai Program alapján kell megtervezni decemberben, de előtte még szakvéleményeztetni, tárgyalni kell, az érintett egyéb fórumoknak is véleményezni kell (Iskolaszék, SZMK, DÖNK).

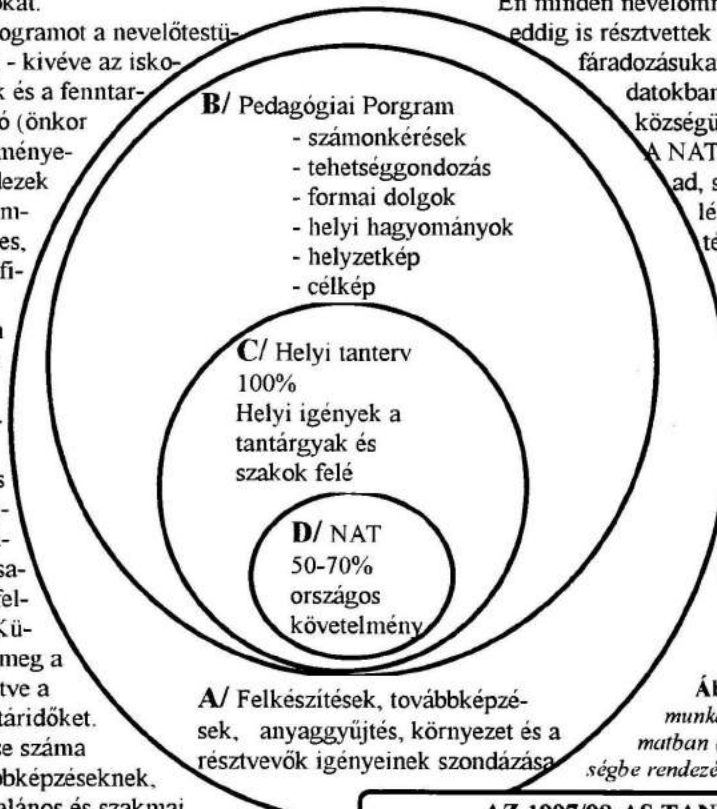
Nevelőink minden erőfeszítést meg fognak tenni, hogy mindezek ellenére törvényes kötelezettségeiknek eleget tegyenek, pedig a munka nem kevés. Szeretnénk már a nyáron az alapverziót elkészíteni, csak így lehetséges a határidők betartása.

Én minden nevelőmnek és mindazoknak, akik eddig is résztvettek e munkában, köszönöm a fáradozásukat. Kérem a hátralevő feladatokban aktív közreműködésüket községünk gyermekei érdekében.

A NAT sokmindenre lehetőséget ad, sajnos, az oktatás és nevelés színvonalának csökkentésére is. Nekünk nem szabad ezt a lehetőséget választani. Biztos vagyok benne, hogy nincs olyan kompetens személy, aki ezt akarná. Az iskola a lakóközösség, s ezáltal az ország és a nemzet lámpása. Egy nagy magyar író nem pontosan idézett szavai szerint: mi ezt a lámpást kialudni nem hagyhatjuk.

Seszták Sándor ig.

Ábramagyarázat: A: 1,5 éves munka árán megtörtént, B: folyamatban (az összegyűjtött anyag egy-ségbe rendezése), C, D: folyamatban.

AZ 1997/98-AS TANÉV RENDJE

☐ Tanévnyitó: 1997. augusztus 29. 18⁰⁰ Közt. út ☐ Első tanítási nap: 1997. szeptember 1. (hétfő) ☐ Utolsó tanítási nap: 1998. június 12. (péntek) ☐ Téli szünet előtti utolsó tanítási nap: 1997. december 19. (péntek) ☐ Téli szünet utáni első tanítási nap: 1998. január 5. (hétfő) ☐ Tavaszi szünet előtti utolsó tanítási nap: 1998. április 3. (péntek) ☐ Tavaszi szünet utáni első tanítási nap: 1998. április 15. (szerda) ☐ Ballagás: 1998. június 13. (szombat) ☐ Szeptemberi étkezési beszélgetések: 1997. augusztus 25 - 27. de. 09⁰⁰ - 14⁰⁰, Közt. út (iroda) ☐ Beiskolázási segélyekért (tankönyv, étkezés, egyéb) az önkormányzat Szociális Bizottságához lehet fordulni a kora nyári hónapokban.

DR. PAKSI ERZSÉBET

1997. április 12-én a Költészet Napja alkalmából Művészek, Művek és Művészetek találkoztak a turai művelődési házban, ahol a "szóköltemények" DUNAI TAMÁS ajkáról zengtek fel, a "textilkölteményeket" pedig PAKSI ERZSÉBET kezei álmodták meg és keltették életre.

Dr. Paksi Erzsébet 1945-ben született Orosházán. 1964-ben érettségizett a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban festő tagozaton, id.

Benedek Jenő festőművész osztályában. Majd gépészmérnöki diplomát, közgazdasági másoddiplomát és 1981-ben műszaki doktori fokozatot szerzett. A tanulmányok befejezése után a mérnöki tevékenységet és a művészeti-műszaki tárgyak tanítását (festést, textilgrafikák készítését, himzést) párhuzamosan végezte.

1986-tól szabadúszóként, szabadfoglalkozásúként tevékenykedik. Kiállításai a lakóhelyhez, tanintézeti székelyhez tartozó kulturális központokban, kiállítótermekben, lakóhelyi tanintézeti rendezésben, a Magyar Divatintézet szervezésében, valamint forgalmazó cégek által és saját rendezésben kerülnek bemutatásra.

A textil ismerete és szeretete évszázadokig nyúlik vissza. A szövést már a történelmi korokban is ismerték. Egyiptomi sziklasír falfestményen már szövőszéket láthatunk. A középkorban ismerték a nyomott textilt. A reneszánsz, s később a barokk meghozta a textilképek és a gobelinek szeretetét.

A textilek széles skáláját ismerjük. Két fő fajtája van a textilművészetnek: az egyik az anyagalkotó, a másik a díszítő, amikor a kész szövött felületet díszítik festéssel, varrással, rátéttel vagy himzéstechikákkal.

Díszítő és funkcionális feladata van, azaz a művészi és gyakorlati értékek ötvöződnek benne. Az iparművészetben éppen a két érték elhatárolódásának a megszűnése a fontos. Anyaga szerint gyapjú len, selyem vagy

Művészek

Művek

Művészetek

találkozása

szintetikus alapanyagú a textil. Az anyag és a technikai megoldások változatossága mindig új és új feladatok elé állítja az iparművészeket. A változó és sokrétű igényeket kell kielégíteniük.

Erzsike textiljei nem uralkodni akarnak: természetes színvilágukkal az egyszerű szépséget hordozzák. Játék a formákkal, a fényvel és árnyékkal. A textil matt és selymes felületek váltakozásából áll, s így a grafika más-más megjelenést kap a változó felületen. Ezek többszörösen is egyfajta pozitív-negatív kompozíciók. Jellemzőjük a rajzosság. De nemcsak grafikusán, hanem szalag- és textilrátétekkel, himzessel, aszúrozással is díszít. Tehát a mértani és ornamentikus motívumok alkalmazása

egyaránt jellemzi munkáit. Kis kollekciókat alakított ki ezekből a lakástextilekből, hogy azokat használva harmóniát teremtsen lakásunk egy-egy helyiségében.

Erzsike kézimunkáinak, s az asszonyi kézimunkának azért is van különös létjogosultsága Turán, mert a textilművészet egyik csodálatos ágáról, a fehér ill. színes himzésről híresült el Tura. Ennek még élő jeles képviselői vannak nálunk. A művésznő a textil szeretetét anyai ágról örökölte: Édesanyjának és nényének fonodája volt, ahol szinte manufakturális szinten folyt a szőnyegek és textilek készítése. Erzsike olyannyira emlékszik még a különféle csomózási technikákra, hogy a kiállítási anyagok szállításakor a MESZ kisbuszának korlátján egyet meg is mutatott azok közül, s engem is magával ragadott az a bensőséges, nosztalgikus érzés, mely őt átjárta a textiles családi emlékek kapcsán.

A művészek egyéni technológiai megoldásaikkal, módszereikkel, motívumvilágukkal igyekeznek egy sajátos jelrendszert kiépíteni. Ha ezeket a jeleket mi kódolni tudjuk, akkor létrejön alkotó és befogadó között a kommunikáció, s eljut hozzánk a művész üzenete. Erzsike az ő üzenetét hozta el nekünk. Akik erre az üzenetre kíváncsiak, munkáiról, megvásárlási lehetőségéről a turai művelődési házban érdeklődhetnek.

Paksi Erzsébet tehát megtalálta saját feladatát, s őszintén kívánjuk, hogy még hosszú ideig öröme teljék benne.

Seres Tünde

Fotó: SERES Csilla

DUNAI TAMÁS

Úgy tűnik, sikerül hagyományt teremteni. Idén már harmadszor ünnepelhettük egy híres művésszel a költészet napját. Harmadszor jöttek össze a műkedvelő turaiak - némelyikük már törzsvendégnek számít -, és harmadszor sajnálkoztunk azon, hogy most is kevesen voltunk.

Dunai Tamás volt közöttünk április 12-én. Már műsora elején tiszteletbeli turaivá avatta magát mondván, hogy "a Dunai olyan jól rimel a turaira". Rögtön szívünkbe zártuk. Ezen a kora tavaszi napon - ahogy ő fogalmazta - "ha csak egy pillanatra is -, de kiragadta lelkünket a hétköznapiokból". Verseivel és dalaival hol Párizsba repített minket, hol varázsos hajnalt idézett. Úgy éreztük, mintha egy régi kedves ismerősünk jött volna el hozzánk újra, annyira természetes és közvetlen volt. Kellemes meglepetésként ért minket, hogy a színész mellett a zenész Dunai Tamás is bemutatkozott. Szaxofonozott, klarinézozott, Yves Montand sanzont énekelt, és mi minden dalt megszerettünk egy pillanat alatt. Nagyon hamar sikerült megvalósítani azt, aminek fontosságáról már a műsor elején beszélt: szinte percek alatt kialakult az "áramkör néző és előadó között"

A színész és a zenész mögül előtűnt Dunai Tamás az ember, aki a - sajnos már csak egyre ritkábban tapasztalható - tiszta emberségből át tudott menteni valamennyit - lassan teljesen - elembertelenedő világunkba. Jólesett mindenkinek, hogy a műsor után nem sietett még haza, és nem menekült el a "rajongótábor" elől. Sztáralűrök nélkül válaszolt bárki - köztük pl. a talán utánpótlást is jelentő Turai Komédiások - kérdéseire. Ezek nem pusztán kérdés-feleletek, hanem kötetlen, szinte baráti beszélgetések voltak, ahol a hangulatos milliőt a terített asztal, egy jó pohár bor, egy gusztusos szendvics teremtette meg. Késztetésekkel teli élmény volt ez, amelynek hatására egyikünk a már porosodó francia könyvét vette le a polcra, másikunk újraolvasta a régi verseket, megint más megfogadta, igényesebben beszél magyarul. Modern világunkban már sajnos "nem divat" a katarzis, de, szerencsére, Dunai Tamás az elfelejtett és mégis értékadó "divat" követője. Így mi gazdagabbak lehettünk egy valódi élménnyel.

Fotó: SERES Csilla

Művészek Művek Művészetek találkozása

JÓZSEF ATTILA: *Vizem a földem*

*Magyar vagyok, de európai.
Párizs szeress, én földemet viszem,
Szép földemet, amely csókjaidra vár,
Mert nem csókolja itten senkisé.*

*Telt melleire varjak szállanak,
Erős husában vakondok lakik -
Párizs, te nagy vagy, s az én földem is
Nagy táncos városokról álmodik!*

*Bőzű szíve sötéten esorog,
Részeg szagától tántorog a szél -
A nehéz zsíros televény alól
Városok tornyos öröme beszél.*

*Csak egyszer megfoganja álmait
S kacsú tornyokkal csengve énekel -
Párizs, szeress, én földemet hozom,
És csókjaidat néki viszem el.*

A fenti néhány sorban megpróbáltuk összefoglalni a délután hangulatát, de igazából képtelenek voltunk megoldani ezt - a kezdetben könnyűnek tűnő - feladatot. A bennünket ért impulzusok hatására örömmel - és önként - vállaltuk fel, hogy újságcikké sűrítjük az ünnepi órák pillanatait, de munka közben felismertük, hogy ez a fajta élmény egy kicsit meghal, ha papírra vetik. Három évvel ezelőtt szintén mi írtunk pár sort az eseményről. Idézni szeretnénk akkori szavainkat, mert sajnos időszerűek maradtak ma is.: "Hazafelé menet azért éreztük a tüskét, ami bennünk maradt, ugyanis meglepő módon üresen maradt néhány olyan ember széke, akikről idáig feltételeztük, hogy a költészet igazán szívügyük. Reméljük, jövőre nekik is lesz alkalmuk arra, hogy ott legyenek velünk együtt!" Befejezésül álljon itt az a vers, aminek üzenetével utunkra bocsátott minket a művész.

Seres Márta és Pálincás Ildikó

PAUL ÉLUARD: *És egy mosoly*

*Az éj sohase teljes
Higgyétek el ha mondom
Mindig marad
A bánat mélyén is egy nyitott ablak
Egy ablak mely világos
Mindig marad egy álom ami virraszt
Vágy betölteni csillapítani éhég
Égy jó egy tiszta szív
Egy kitárt kéz egy nyílt baráti kéz
És figyelmes szemek
S egy élet amit meg kell osztani.*

A mezőgazdasági őstermelők adózási és TB fizetési feltételeinek módosításáról

Bővült az őstermelőként végezhető tevékenységi kör

Az alapvető növénytermesztési és állattartási tevékenységen túl őstermelői igazolvány alapján végezhető:

- A megtermelt termékek, tej, zöldség, gyümölcs különféle feldolgozása.
- Saját erdő telepítése, erdei mag csemete előállítás.
- Engedély alapján erdei melléktermék gyűjtése.
- Évi 250e Ft árbevételig a virág-, dísznövény-termelés.
- Egyéb őstermelői termék értékesítéssel együtt számítva évi 4millió Ft bevételig a must, félkész és hordósbor, ha azt továbbfeldolgozásra,-értékesítésre kifizetőnek adják el. E termékek értékesítése során az őstermelőt a felvásárlótól kompenzációs felár illeti meg és mentesül az adóelőleg levonás alól. Ez a kedvezmény az őstermelőt akkor is megilleti, ha virágból a 250e, vagy borból a 4 millió Ft-os értékhatárt meghaladta.

Az igazolványt és az értékesítési betétlapot érintő változások, levont adóelőleg rendezése

Az őstermelő az igazolvány igénylése során nyilatkozik a termelés feltételeiről; de a földterületre, állattartó épületekre, értékesítésre szánt termékekre vonatkozó adatokat az igazolványra nem lehet felírni.

Ha az őstermelő üzleti érdekeit sérti, hogy az értékesítési betétlapjába a felvásárló betekinthez, a bevételét sajátkezüleg is felvezetheti a betétlapra a felvásárlótól kapott bizonylat alapján. A felvásárló az értékesítésről továbbra is adatot szolgáltat az APEH felé, ezért az előirt adatokat biztosítani kell számára.

A már kiváltott őstermelői igazolvány továbbra is érvényes. Abban az esetben, ha a termelő érdekeinek jobban megfelel, a régi leadása mellett kérheti új igazolvány kiállítását.

Családon belüli közös igazolvány

Ha a közös háztartásban élő családtagok a családi gazdaságban folyamatosan közösen vesznek részt a termelésben, és ha előnyösebbnek ítélik, nyilatkozat alapján közös igazolványt válthatnak. Ebben az esetben a bevétel és az igazolt költség közöttük egyformán oszlik meg, ugyanazzal az adózási móddal külön-külön rendezik bevallási kötelezettségüket. Ha a családtag olyan termékeket termel, amelyeket egy időpontban több helyen is kíván értékesíteni, előnyösebb számára a család tagjaira szóló őstermelői igazolvány.

Az őstermelő piaci értékesítése

A piacokon, vásárcsarnokban állandó elárúsítóhellyel rendelkező kereskedő attól, hogy mezőgazdasági terméket árul nem őstermelői tevékenységet végez. Az őstermelői tevékenységbe a saját termék **eseti jellegű** piaci értékesítése tartozik **évi 250 ezer Ft bevételhatárig**.

Mi változott az őstermelők adózási szabályában

Kistermelői bevételi összeghatár:

Az őstermelőkön belül nagyobb kör élvezheti a kistermelői kedvezményeket, ugyanis a kistermelői bevételi összeghatár 3 millió Ft-ról 4 millió Ft-ra emelkedett.

Nem változott a 250 ezres szabály:

Ha a mezőgazdasági kistermelésből származó bevétel az évi 250e Ft-ot nem haladja meg, ebből jövedelmet nem kell kimutatni, emiatt nem kell adóbevallást készíteni. Ha a termelő biztos abban, hogy az éves bevétele a 250e Ft alatt marad, mindegy, melyik adózási módot jelöli be az igazolvány igénylő lapján. Ha a várható bevétel esetleg meghaladja a 250e Ft-ot, érdemes megfontolni az adózási módot.

Mi változott az átalány adózásban:

Azon túl, hogy az árbevétel határ 3 millió Ft-ról 4 millió Ft-ra emelkedett, csökkent a diktált jövedelemtartalom, mégpedig állat, állati termék értékesítés esetén 8%-ról 6%-ra, növény és egyéb esetén 20%-ról 15%-ra. Az adókulcsok változatlanok. 200e Ft jövedelem alatt 12,5 %-os, 200e Ft-ot meghaladó jövedelem esetén az összes jövedelem esetén az összes jövedelem 25%-a.

Hogyan változott a tételes költségelszámoláson alapuló adózás?

A változás a kistermelőket érinti.

a) a 40%-os kistermelői költséghányad (korábban átállási költséghányad) szintén a 4 millió Ft-os bevételhatárig alkalmazható

- Éves bevétel: 4.000.000 Ft
- Kistermelői költséghányad 40%-a, de max. 1.200.000 Ft
- Számlával, bizonylattal igazolt költségek: 1.600.000 Ft
- Kistermelői jövedelem: 1.200.000 Ft
- Adó összege: 391.000 Ft
- Őstermelői adókedvezmény: 100.000 Ft
- Fizetendő adó összege: 291.000 Ft

b.) Ha a mezőgazdasági kistermelőnek más adóköteles jövedelme nincs, és a mezőgazdaságból származó éves bevétele nem haladja meg az 1 millió 500e Ft-ot, újabb kedvezmény illeti meg. Ha a bevételének 20 %-át kitevő összegben számlával tudja igazolni a felmerült költségeit, nem kell adóbevallást készíteni, és adót fizetni, csak egy egyszerűsített bevallási nyilatkozatot kell tennie.

Kistermelésből származó éves bevétel: 1.500.000 Ft

Termelő nevére kiállított a költség számlák összege: 300.000 Ft

Társadalombiztosítási kötelezettséget érintő jogszabály változások

Az a termelő, aki nyugdíjjogosultság megszerzése érdekében szerződést köt a Nyugdíjbiztosítási Igazgatósággal, a korábban 35%-ban meghatározott járulék helyett a járulékalap 30%-át fizeti.

Nincs változás abban, hogy a természetbeni egészségügyi ellátásért az egyéb jogon nem biztosított őstermelőnek adóköteles jövedelme, de legalább a mindenkori minimálbér 11,5%-át egészségbiztosítási járulékként, valamint havi 1.800 Ft-ot egészségügyi hozzájárulásként be kell fizetnie a Megyei Egészségbiztosítási Pénztárhoz. A módosítás azt a lehetőséget biztosítja az őstermelőnek - ha az egészségbiztosítónál erről bejelentést tesz -, az egészségbiztosítási járulék és az egészségügyi hozzájárulás éves

összegéről a bevallást és a befizetést november 30-ig egy összegben teljesítheti.

A módosítás 11.§-a rendelkezik arról is, hogy azok az östermelők, akik egészségbiztosítási járulék és egészségügyi hozzájárulás fizetésére kötelezettek, de szociális helyzetüknél fogva nem képesek annak megfizetésére, (akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el

a legkisebb nyugdíj összegét, 11.500 Ft-ot) a települési önkormányzat polgármesteréhez fordulhatnak a természetbeni egészségügyi ellátásra jogosító igazolványért, ezzel mentesülnek a fizetési kötelezettség alól.

Ruszkai János
gazdajegyző

"Öngyilkos" östermelők

A nagybani zöldség-piac működtetése az elmúlt évek egyik legsikeresebb tevékenység volt községünkben. Örültek a rendezett körülményeknek mind az östermelők, mind az ideérkező kereskedők. Nem véletlenül terjedt híre - nyugodtan mondhatom - szinte az egész országban. Úgy látszik, néhány harácsolni szándékozó östermelő ezt a sikert meggondolatlanságból tönkre akarja tenni.

A törvény a vásár- és piactartási rend megalkotásával a működtető önkormányzat képviselő-testületét ruházta fel. Képviselő-testületünk a nagybani piac nyitvatartási idejét is rendeletben szabályozta. A rendelet mindenkire nézve kötelező, még akkor is, ha esetleg nem ért vele egyet. Megszegői ellen a törvény szigorával - büntetésekkel kell fellépni.

Kik e rendelet megszegői? Azok az östermelők, akik a nyitási idő előtt már 4-5 órával a vásártér felé tartanak kézikocsijukkal. Mert egy-két - szintén rendetlen, esetleg ügyeskedő kereskedő mindig akad, aki "szívesen" megveszi az út szélén is a zöldségfélét.

Miért "öngyilkosok" ezek az östermelők? Azért, mert nem veszik tudomásul, hogy a megtermelt árunak akkor van értéke, ha több kereskedő egyszerre tud megjelenni a piacon. Az út menti alkudozások egészen biztos, hogy a termelő kárára történnek. A tisztességes kereskedők azzal a felkiáltással, hogy nem tudják, mikorra jönnek Turára, elmaradnak a turai piactól. Így a piac visszafejlődik, az önkormányzatnak nem lesz más lehetősége, mint azt lezárni. Ennek elkerülésére a legszigorúbb szankciók alkalmazásával is kénytelenek vagyunk a törvény- és rendelet-sértő östermelőket rendre szoktatni. Néhány hónap múlva ők lesznek a lehangosabb "rend-örök. (Gondoljunk a nagybani piac áthelyezésének ellenzőire.)

A rend biztosítása érdekében igénybe vesszük a rendőrség segítségét, és felhatalmaztuk a Vagyondelvárményi Kft. munkatársait az intézkedések és feljelentések megtételére.

Vadász György
jegyző

Tóth István
polgármester

"EZT JÓL KIFUNDÁLTUK!"

Lakás - előtakarékoság - egy új lakásfinanszírozási lehetőség

A Fundamenta Magyar-Német Lakás-takarékpénztár Rt. hamarosan megkezdte működését. Mi az, amivel segíteni tudja lakáscélú terveinek, álmainak megvalósítását?

Lehetőséget nyújt arra, hogy önök telket, házat vásárolhassanak, új házat építsenek, meglévő lakásukat felújítsák, korszerűsítsék. Korábbi magas és változó kamatozású építési hiteleiket is kiválthatják e nagyon kedvező új konstrukcióval.

Melyek a lakástakarékoság előnyei? 1997-ben 40 %-os, a következő években pedig 30%-os állami támogatáshoz juthat megtakarított pénze után /legfeljebb évi 36.000 Ft /, ezenfelül a Fundamenta 3% betéti kamatot fizet évente. A betét visszafizetése államilag garantált. **Befektetésnek is kiváló!** Négy év takarékoság után, melyet havonta teljesít az Ön által választott összeggel, az állami támogatással, kamatokkal növelt betét összegével azonos nagyságú hitelt vehet fel hosszútávra, rendkívül kedvező, évi fix 6%-os kamatra.

A szerződés a megtakarító igényeihez és pénzügyi lehetőségeihez igazodik, rugalmasan követi az ügyfél változó igényeit. Mód és lehetőség van arra is, hogy gyermekei, unokái részére kössön szerződést, elősegítve lakáshoz jutásukat, építkezésüket.

A Fundamenta Rt alapítói: a Magyar Takarékszövetkezeti Bank, mely a takarékszövetkezetekkel együtt a legnagyobb hazai pénzintézeti hálózattal rendelkezik, és a Bausparkasse Schwabish Hall, Németország legnagyobb, piacvezető lakás-takarékpénztára, 66 éves múlttal nyújt kedvező befektetési és hitellehetőséget.

Hogyan léphetünk be a Fundamenta ügyfélkörébe? Mindannyiunk környezetében működik takarékszövetkezet. Jó munkájukat, munkatársaikat ismerjük. Keressék fel őket, kérjenek tőlük tanácsot, felvilágosítást az új lakás - előtakarékosági konstrukcióról. Bizalommal fordulhatnak a Fundamenta dolgozóihoz, akik segítőkészek, mindig szívesen állnak rendelkezésükre.

A lakás-előtakarékoság mindenki számára vonzó lehetőség, akiknek már van lakása, és azoknak is akik még csak álmodnak róla.

NE FELEDJE!

A FUNDAMENTA ALAP, AMELYRE ÉPÍTHET.

Fundamenta Rt.

FUNDAMENTA RL
GÓLYA ISTVÁN - területi vezető
Telefon: 06-20/466-847

HADÜZENET A **drog** NAK

A **Vigyázó Kör (Egyesület Turáért)** - zéseit továbbvive - alapvető közéleti problémákkal és megalakulása óta. 1990-től számos népfőiskolai részt az üléseik keretében, másrészt a nyilvános a kivonatát a Turai Hírlap is megjelentette hasábjain (az 1996-os évben pl. Fekete Gyula, Mádl Ferenc előadásait). A legfontosabb és legterjedelmesebb, s az egyetemes érdeklődésre is számot tartó témákat a Kör a "Vigyázó Kör Füzetei" c. sorozatban adja közre alacsony példányszámban. Ezeket a házilag, számítógéppel elkészített és sokszorosított anyagokat eljuttatják az egyesület tagjainak, az önkormányzatnak, az adott téma környékbeli szakértőinek, s minden más érdeklődőnek. (A füzetekről és a további előadásokról érdeklődni a Vigyázó Kör elnökségénél lehet. Elnök: Köles Mihály; elnökh.: Kuti József) Az első füzet 1996-ban készült el "Adatok Tura történetéből" címmel. 1997-ben ezt követte a drogproblémával foglalkozó második. Ennek a témának a szóbeli előterjesztése, ismertetése és megvitatása nyilvánosan is megtörtént a művelődési házban 1997. április 28-án dr. Baka Gyulával (a Kör és az Iskolaszék felkérésére), elsősorban a pedagógusokból és az általános iskolás gyerekeket nevelő szülőkből álló célközönnyel. Az alábbiakban erről közlünk egy összefoglalót.

hagyományos célkitű-
kérdésekkel foglalkozik
előadást rendeztek egy-
közönnyel. Többnek

HOGYAN lehet ezt a veszélyt megelőzni?

MIÉRT próbálják ki a fiatalok a kábítószer?

MIT lehet az iskola, a család a kábítószer ellen?

EGYÁLTALÁN MIT nevezünk kábítószernek?

DR. BAKA GYULA: Nem vagyok drog-specialista, de orvosként és emberként is úgy gondoltam, hogy - önmagamban is - tisztázom ezt a kérdéskört. Ez az előadás egy hosszabb lélegzetű összeállításnak az egyik része: az **Egészségmegőrzés és betegség megelőzés** c. sorozatnak az egyik mozaikja. A mottó: "Százszor könnyebb a bajt megelőzni, mint a rossz szokásoktól szerzett betegségtől szabadulni." Az összeállítással elsősorban a szülőket, nagyszülőket, pedagógusokat szeretném segíteni az esetleges baj felismerésében, hogy adott esetben gyermekük, unokájuk, tanítványuk megmentésére időben közbeléphessenek. Érzékelhető, hogy fiataljaink - kisebb lemaradással ugyan

-, de híven követik a Nyugat-Európa által diktált drogdivatot. A hagyományos kábítószer mellett már megjelentek e szintetikus anyagok, mint a "discodrogna" is nevezett SPEED és EXTASY tabletták. Az illegális kábítószer-kereskedelem mozgótereje a hatalmas gazdasági haszon. A terítést ma már - komoly piacutatást követően -, célzottan végzik. Hazánk is vonzó és fejleszhető piacot jelent a kábítószer-kereskedelmi hálózatoknak, s már nemcsak tranzitútvonal vagyunk. Egyre több szó esik a drog fogyasztásról, de a gyakorlatban csupán rendőrségi és egészségügyi érdekesség marad. Ha a gyerek túlköltekezik, ez is egy nyom lehet arra, hogy gyanúkat felébressze.

Túl sokat költ a gyerek???

A leggyakoribb kábítószer magyarországi átlagos árai:

HEROIN	5.000 - 12.000 Ft/gramm
SPEED	3.000 - 4.000 Ft/gramm
LSD-BÉLYEG	1.300 - 1.500 Ft/gramm

Néhány alapkérdéssel és alapfogalom tisztázásával kezdeném, mielőtt rátérek konkrétan a kábítószeres ismertetésére.

Az első kérdés az, hogy **miért próbálják ki a fiatalok a kábítószereket?**

Fontos megemlíteni a kábítószernek a fiatalkori problémák megoldásában és a szórakozáshoz szükséges - lazaság elérésében játszott - segítő szerepét. Ez az igazán veszélyes tulajdonsága, mert ez vezet nagyon sokszor a hozzászokáshoz. Ugyanazért próbálják ki, amiért a legális drogokat - a cigarettát és az alkoholt. Kíváncsiságból, a feszültség és magány oldására, hangulatjavításra.

Nagyon lényeges az is, hogy a **kezdeti szerhasználat koriársak, barátok körében** történik, egymástól veszik át a mintát, és az együvé tartozás fontos rituáléja lehet a közös szerhasználat. A csoport részéről bátorítás, de inkább nyomás az egyénre: "Ha hozzánk akarsz tartozni, akkor tedd azt, amit mi!" Így alakul ki a hozzászokás. A kábítószer-élvezők pontosan azt mondják, amit az alkoholisták: "Én sohasem szokom rá, én bármikor le tudok szokni róla." Ez szinte mindig téves, a téves helyzetmegítélésből adódik. A beteg talán még magának sem vallja be, hogy már réges-régen rászokott az anyagra, és ekkor már igazán nehéz belőle kikeveredni.

A harmadik fogalom a **hozzászokás - függőség** fogalma. A függőségnek két fajtája van: az ún. pszichikai és az ún. fizikai függőség. A pszichikai, vagy lelki függőségnek az a lényege, hogy a szer használója az optimális közérzet állapotát csak az anyag bevitelével tudja elképzelni, illetve elérni. Ezt minden drog képes kiváltani. Például a fű, hasis, LSD, speed, extasy, kokain, crack, stb. A testi függőség azt jelenti, hogy rendszeres használatkor a sejtek hozzászoknak a droghoz, és hiány esetén elvonási tünetek lépnek fel, például fájdalom, súlyos rosszullet, súlyos esetben halál.

Negyedik fogalom a **tolerancia** fogalma. Azt jelenti, hogy a használónak folyamatosan emelnie kell a használt anyag mennyiségét ugyanazon hatás elérése érdekében. Ezek a tünetek főleg az opiátokra jellemzőek, mint a morfium s a heroin.

A fővényileg tilalmazott drogekról röviden:

A **cannabis-származékok**, magyarul az indiai kender származékok. A cannabis egy 2 - 3 m magasságúra megnövő növény, kenderhez hasonlít. A marihuána a növény szárának és leveleinek összeőrölt formája, a hasis a cannabis virágzó ágvégződéseinek a gyantája. A marihuána és a hasis hatásai: A többi droghoz hasonlóan szájszárazság, szédülés, fokozott szív működés, folyamatos nevetés, mozgáskényszer, koordinálatlan mozgás, bodultság, szédülés, esetleg enyhe hallucináció, időérzék elvesztése. Bizonyos személyeknél a drog használata

lappangó lelki- és személyiségproblémákat hozhat felszínre. Túladagolása: hányinger, álomosságérzet az ún. elalvás, vagy "bealvás". Ez egy nagyon mély alvás, amelynél fennállhat

az aspiratio veszélye. Ez azt jelenti, hogy a fogyasztó álmában alvás közben megfulladhat a saját hányadékától. Idézet egy hasist fogyasztó élménybeszámolójából: "Nem éreztem semmit, mindenki más már jól volt, így elrágtam még egy nagyobb darabot. Mikor megérkeztünk, egyből kész voltam, forgott velem a világ, minden hullámozott, és egyedül voltam az időben. Hallottam a többiek hangját, tudtam, hogy ott vannak, de mégsem voltak ott. Arra eszméltem, hogy iszonyúan zsibbad a szám, a karom és a felsőtestem, de a szívem iszonyúan kalapál. Egyszer csak kivert a víz, és nem akart verni a szívem, iszonyúan megijedtem, és mondtam, hogy túladagoltam, vigyenek be az első kórházba. Persze nem vittek. Órákon keresztül nyugtattak, aztán elmúlt. Iszonyúan megkönnyebültem, túléltem." Ezt mondja egy hasist fogyasztó. A hasis és a marihuána az ún. könnyű-, vagy lágydrogok csoportjába tartoznak.

A **kemény drogok első csoportja** az ún. "party-, vagy discodrogok", ezek tartalmilag amfetamin-származékok, tisztán, vagy LSD-vel keverve. Az amfetamin-származékok a **speed** és az **extasy**. Speed az amfetaminnek egy fajtája, szintetikus úton állítják elő. Formája fehér, sárga vagy rózsaszín por illetve tableta. Leggyakrabban orron át szívják fel, de előfordul, hogy kávéba, más italba keverik. Ritkán feloldva, vénásan juttatják a szervezetbe. A túladagolás rendkívül veszélyes lehet, mert fennáll a szívinfarktus vagy agyvérzés veszélye, azonnali orvosi beavatkozásra van szükség. A halálos dózis az egyéntől és a töménységtől függően kezdőknél 0,8 - 2 g lehet. Az extasy - metylenidioxymetylamphetamine - kémiaileg változtatott amfetamin-származék erős hatóanyaggal. Szájon át használják, tableta formájában kerül forgalomba. A tabletták megjelenési formája változatos, többnyire kedves figurákat ábrázol. Legnagyobb veszélye, hogy kikapcsolja a szervezet védekező mechanizmusait (éhség, szomjúság, fáradtságérzet), emeli a testhőmérsékletet, többszörös szív-, vese- és májterhelést idéz elő. A használó meglévő alaphangulatát fokozza attól függetlenül, hogy az milyen irányú. Hosszútávú használata maradandó máj-, vese- és agykárosodást okoz. Halálos dózisa a használótól és anyagtól függően kezdő használónál akár egy-két tableta is lehet. Az **LSD** - lizergsav-dietil-amid - az anyarozs gombájából állították elő, de manapság már szintetikus úton készítik. Formája: Európában szinte kizárólag LSD-bélyegként, az USA-ban folyadék illetve tableta, vagy kapszula formájában fordul elő. Az extasy tabletták döntő többsége is tartalmaz kisebb-nagyobb százalékban LSD-t. Fontos tudni azt, hogy az LSD bélyeg kisebb mint a postai bélyeg, hasonlít hozzá, de sokkal kisebb. Felhasználási módja: szájon át, de ritkán előfordul, hogy feloldva más kábítószerrel keverve vénásan használják. Az LSD-ről azt tartják, hogy negatív értelemben mindenre képes, csak az anyag minőségétől és a használó személyétől függ. Előfordult már, hogy valaki az első LSD-je miatt élete végéig zárt pszichiátriai osztályra került. Súlyos személyiségzavarokat okozhat, lappangó elmebetegséget hozhat felszínre. Előfordul, hogy a használó soha többé nem jön ki LSD-s álmából.

A harmadik csoport az **ópiumszármazékok** csoportja, ezek szintén kemény drogok. Az **ópium**: Már Kr.e. 2500

körül használták gyógyszerként. A XIX. sz.-ban London az ópium fogyasztás különösen hírhedt központja volt. Európában évszázadok óta használják fájdalomcsillapítóként. A magyar nép a törökök közvetítésével került kapcsolatba ezzel a kábítószerrel, de a török hódoltság 150 éve alatt nem vette át a káros szokást. **Morfium:** A morfiomot az ópiumból vonják ki, ez egy ópiumszármazék tehát. A különböző oldatait az orvostudományban használják fájdalomcsillapító, nyugtató, érzéstelenítő célra. Hatása: örömezzést ad előbb, aztán dózistól függően mély álomba vezet. A halál általában légzésbenulás miatt áll be. Egy másik ópium származék a **heroin**, ezt por alakban orron át szívják speeddel vagy kokainnal keverve. A leggyakrabban feloldva vénás injekció formájában juttatják a szervezetbe. A vérbe kerülő szennyeződések fertőzéseket, vérmérgezést okozhatnak. Gyakori használat esetén vénagyulladás, trombózis alakulhat ki, közös tű, és fecskendő használata növeli a HIV fertőzés és a fertőző májgyulladás veszélyét.

A negyedik csoport a **kokain és származékai**, ezek szintén kemény drogok számítanak. Kokain: A tiszta kokain fehér színű por, ezt leggyakrabban felszippantják, ritkán használják vénásan, legtöbbször keverik speed-del. Jellemző tipikus hallucináció: "kokain bogarak". A használó úgy érzi, mintha bogarak mászkálnának a bőre alatt.

Az utolsó csoport a **crack**, ez tulajdonképpen tiszta kokain. Ez a legalattomosabb, leggyilkosabb kábítószer. Magyarországon szerencsére nincs is forgalomban. Sárgás-barna, szilárd törekeny anyag, körülbelül tized grammos rögök, kavicsok formájában kerül forgalomba. Rendkívül erős

függőséget okoz, a használó mindenre képes a napi adagjáért (prostitúció, gyilkosság). Pillanatok alatt felőrli a szervezetet, rövid időn belül halált okoz. Könnyen túladagolható a változó hatóanyag miatt.

A kérdés, hogy **miért lehet az iskola, a család, a társadalom a kábítószer ellen**. Társadalmi síkon három sémát tudunk megkülönböztetni.

Az első az amerikai séma, amit ismertetek. Az Egyesült Államokban már ezelőtt több mint húsz évvel felismerték, és beismerték a drogveszélyt, és kormány és állami szinten is harcolnak ellene.

A másik minta a hollandiai tapasztalat. Hollandiában engedélyezték a könnyű drogok használatát, a kormány megszavaztatta a néppel, viszont bebizonyosodott, hogy a könnyű drogok használata maga után vonta a kemény drogok forgalmazását és használatát. Tehát ez egy csapda, nem követendő példa.

A harmadik tapasztalat az olaszországi tapasztalat a drogozás terén. Olaszország tudomást szerez a drog létéről, de nem tud és esetenként nem is akar harcolni a drog epidémia ellen, ami Olaszországban dúl.

Tehát elsőként az Egyesült Államok béli helyzetet ismertetném. Már 1970-ben, tehát 27 évvel ezelőtt az Egyesült Államok kormánya első ízben különített el egy bizonyos összeget a kábítószer fogyasztást megelőző programok bevezetésére. A nem várt pénzügyi forrás létrejöttével egy ideig zűrzavar uralkodott a területen. A kihívás nagy volt. Olyan programtervezettel kellett előállni, amely megelőzi a következőket: a gyermekek kábítószer-használatát, megelőzi a család működéptelenségét, és megelőzi azokat a lappangó veszélyeket, amelyek a drog és alkohol használat háttérben állnak. Clay Roberts tanárok, orvosok és a kábítószer függőség területén dolgozó szakemberek segítségével olyan megelőzési programot dolgozott ki, melyet az iskolai tantervekbe országos modellként vezettek be. A készségek és a rizikó faktorok egyaránt témái az amerikai programnak. Igen nagy hangsúlyt helyeznek a visszautasítási készség kialakítására, és fejlesztésére. A gyakorlat azt mutatja, hogy a fiatalok tudnak nemet mondani, ha idegenek kábítószerrel kínálják őket, vagy valamilyen módon ártani akarnak nekik. Sokkal nehezebb feladat azonban - bármely korosztályról is legyen szó -, ha a családjuknak, vagy a barátjuknak kell nemet mondani. Ezért a program kidolgozóinak olyan készség kialakítására kellett törekedniük, amelynek segítségével a fiatalok nemet tudnak mondani a barátaiknak anélkül, hogy elveszítenék őket, vagy rossz érzéseik lennének.

A visszautasításban való jártasságot fejlesztő gyakorlat a Magyarországon alkalmazott programnak is a része. A visszautasítás készségének lépcsőfokai: Kérdezz, nevezd meg a problémát, vond le a következtetést, kínálj más megoldást, hagyd nyitva az ajtót azelőtt, akinek nemet mondtál. A rizikófaktorokat is felsorolják: Saját személyiségben rejlő rizikófaktorok; antiszociális viselkedés; olyan barátok, akik kábítószer-használók; a tanulmányok eredménytelensége és az iskolai tevékenységben való részvétel hiánya. A fenti rizikófaktorok felerősödve fordulnak elő bizonyos körülmények között. Ezek a körülmények - amelyeket felsorol ez a program -, a következők: a családtagok hatásaként felerősödnek a

rizikófaktorok, ha a családi előzmény az alkoholizmus és az antiszociális viselkedés: ha a családon belül problémák vannak; ha az iskolai közösségek nem megfelelően működnek; ha a kábítószerhez könnyen hozzá lehet jutni; a sikertelen iskolai tanulmányok következtében létrejövő helyzet; illetve az iskolaközösségből való kizárás. A visszautasítás készségének a technikája hasonlatos a fizikai jártasság kialakulásának folyamatához. Az első a motiváció jelenléte, második a kis lépésekkel való kezdés, harmadik a modell követése.

A Hollandiában észlelt tapasztalatok a következők: Itt jóváhagyták a könnyű drogok fogyasztását, viszont ez károsan hatott, ugyanis a kemény drogokat is forgalmazzák Hollandiában. A lakosság tiltakozása ellenére a holland kormány továbbra is engedélyezi a könnyű kábítószeres árusítását. Hollandiában 1500 könnyű drogot árusító kávézó van, amely évente fiatalok tizezreit vonzza Európa minden részéről. Egy ideig csak a nagyvárosokban üzemeltek ezek a drogvárázókat, de ma már minden faluban megtalálhatók Hollandia szerte. A változást jelenleg a lakosság követeli, meg azok a tisztviselők, akiknek van bátorságuk bezáratni a kávézókat és megtisztítani a kábítószerektől a környéküket. Néha úgy tűnik, mintha a holland kormány azt képzelné, hogy drogok nélkül összeomlana a társadalom.

Az olaszországi tapasztalatok a következők: Olaszországban a kábítószer 1973-ban okozott először halált. Az ügy nagy port vert fel, a tragédia mindenkit megdöbbentett. Ma Olaszországban senki nem lepődik meg, ha ilyesmiről hall, s a droghírek állandóan olvashatók a bűnügyi krónikákban. A riasztó hírek mellett a statisztikák is állandóan jelzik, hogy az olasz társadalmat kábítószerkór sújtja. A hivatalos adatok szerint a súlyos toxikománok száma 180.000-240.000 között mozog. Ennek a ténynek háttérben az a sajátságos helyzet is felfedezhető, hogy a kábítószer-kereskedelem tisztaságú alakult, azaz a háziasszonyok éppúgy megtalálják benne a számításukat, mint a magas hivatalnokok. Az üzletre az alvilág tette rá a kezét, amely kiterjedt nemzetközi hálózatokkal rendelkezik. Az üzlet egyetlen vesztese az olasz fiatalok, hiszen az esetek többségében a betegségre már csak akkor derül fény, ha a véletlen közbeszól s a fiatal öngyilkosságot követ el, túladagolja a szert, letartóztatják és így tovább. Magától ritkán fordul orvoshoz, s a család is addig rejtegeti a bajt, ameddig csak lehet. Így a segítség gyakran későn érkezik. Talán ezért is mondják az olaszok, hogy a kábítószer-használat olyan fiatalkori betegség, amelyre a 33% törvénye érvényes. A betegek 33%-a 40 éves korára meghal, 33%-a nem ad magáról hírt, 33%-a meggyógyul. Az említett körülmények miatt csupán arról vannak pontos adatok, hogy hányan jelentkeznek drogcentrumokban. Arról nem, hogy hányan szorulnának erre. A helyzet megváltoztatásához rendkívül fontos a nemzeti sajátságok megismerése, és megértése. Figyelembe kell venni például azt, hogy az olasz társadalomban sem a jogszabályoknak, sem az erkölcsi törvényeknek nincs megfelelő korlátozó szerepük, s alig akadnak olyan közösségek, amelyek életcélokat, ideálokat és értelmes alternatívákat kínálnának az ifjúságnak.

Zárszó: Amint már említettem a kábítószerrel a magyar nép évszázadokkal ezelőtt találkozott, de nem utánozta a törököket az ópium szívásban. Hollandiában a

laikus közvélemény beleegyezésével engedélyezték az un. könnyű drogok használatát. A magyar társadalomnak fel kell készülnie minden drog-fogyasztás elutasítására. Erre a határozott álláspont csakis egy erkölcsös, erős polgári felfogás talaján képzelhető el.

Mi magyarok szerencsések vagyunk, mert a századfordulón egy erős, ütőképes erkölcsös magyar polgárságunk volt. A századfordulón abbahagyott munkát kell nekünk újratekdeni. Ez az az életszemlélet, ami perspektívát nyújthat fiatalságunk előtt. Ha az amúgy sem nagy számú ifjúságunkat szomorú perspektívtalanságukban hagyjuk kikezdeni az agysejteket faló kábítószeresek által, akkor nekünk sem lehet jövőképünk. Egy környezetvédelmi példával akarnék élni. A mamutok azért haltak ki, mert az ember mindig csak a fiatal példányokat pusztította a sérülékenységek miatt. Az illegális kábítószereket felfoghatjuk, mint a legkárosabb környezet-szennyező anyagokat, ezek az agyunkat célozzák meg, így szennyezik a 14 - 19 éves korosztály pszichológiai környezetét. Reméljük, hogy a magyar társadalomnak ha szerényebbek is az anyagi lehetőségei a kellő pillanatban lesz annyi erkölcsi tartása, hogy elítélje a liberális drogpolitikát, és képes lesz tanulni a mások hibájából.

Mentálhigiénés Programiroda: 1113. Bp., Karolina út 19-21. Tel./fax: 166-6391. ☒ **MP Budapesti és Pesti megyei régió:** 1066. Bp., Lovag u. 10. Tel.: 112-6406. ☒ **Bp. Nék Vonal Gyermek és Ifjúsági Telefontozolg.:** Tel.: 210-3349, 210-2563. H-P: 12.00 - 19.00 óra, hétvégén és ünnepnap: 15.00-19.00 óra. ☒ **Élcvonal Ifjúsági Telefontozolgálal:** 212-1027, 212-1028 éjjel-nappal. ☒ **Drog Stop Budapesti Egycsület:** Telefon segélyvonal: 2673-344. Hívható: 0-24 óráig. ☒ **Sziget Droginformációs Alapítvány:** 1074. Bp., Rottenbiller u. 10. Tel.: 1225-572. ☒ **Nyíró Gyula Kórház és Rendelőintézet Pszichiátriai Rendelése és Drogambulanciája:** 1135. Bp., Jász u. 84-88. Tel.: 2704-222, 2704-223, 2704-224/114 vagy 120 mellék, közvetlen: 2704-227. H: 10-15; K,Sz,Cs: 10-17, P: 10-15 óráig. ☒ **Sárga vonal:** 397-9797. (A MATAV vonalról ingyenesen hívható!)

ANYAKÖNYVI ADATOK:

Születés:

Karácsondi Márta (1997. 01. 26.)
 Kátai Lidia (1997. 04. 10.)
 Kiss Dávid (1997. 03. 23.)

Házasságkötés:

Debre Tibor - Szilágyi Katalin
 Győri József László - Sima Mária
 Keserű András - Tóth Krisztina Katalin
 Szenási Péter - Bánszki Ilona

Halálozás:

Bagó Sándor (59 éves) Széchenyi 22/a.
 Basa Istvánné, Tóth Zs. Mária (42 éves) Szövetség út 79.
 Bazán Tibor (42 éves) Puskin tér 2.
 Csáki József (79 éves) Vasút út 48.
 Farkas Dezső (75 éves) Fráter L. u. 4.
 Lajtós Lászlóné, Lipták Katalin (52 éves) Katona u. 7.
 Nagy Józsefné, Szabó Erzsébet (84 éves) Szent I. út 62.
 Pászti Péterné, Tóth Mária (95 éves) Kossuth L. 138.
 Rajzinger Sándorné, Nagy T. Erzsébet (57 éves) Aradi vért. ú. 67.
 Szilágyi Istvánné. (82 éves) Éva u. 5.
 Nagy-György Mária
 Szilágyi Istvánné, Szabó Mária (70 éves) Magdolna u. 17.
 Tóth Istvánné, Seres Mária (85 éves) Bartók B. u. 18.
 Tóth-M. Mihályné, Sára Mária (86 éves) Kossuth L. 103.

FIGYELEM!

*Van szemüvege?
 Nincs szüksége egy jobbra?*

**JÓL LÁT?
 Ellenőriztesse!**

Új szolgáltatás indul Turán
 a **Galgagyöngye Üzletházban:**

 OPTIKA!!!

Szemüveg készítése, javítása
 rövid határidő alatt.

**SZTK és MÁV VÉNYRE IS!!
 INGYENES**

COMPUTERES SZEMVIZSGÁLAT:

minden hónap utolsó szombatján 8-12 óráig

- Különleges minőségű egyedi lencsék.
- MON-X szemüveg,
- hőmérők,
- nagyítók.

Nyitvatartás: HÉTFŐ Szünnap
 KEDD-PÉNTEK 9-17 óráig
 SZOMBAT 8-12 óráig
Ebédidő: 12³⁰ - 13 óráig

Várom kedves vásárlóimat!
HATALYÁK JÁNOSNÉ latszerész mester

HADIROKKANTAK FIGYELEM!

A Hadirokkant Szövetség
 minden hónap első hétfőjén
 10-14 óráig
 fogadóórát tart a turai műv. házban.
Következő alkalom:
július 7.

**TURÁN A CSALÁDORVOSI RENDELŐBEN
 KEDDENKÉNT 16-18 ÓRÁIG!**

**- INGYENES
 VÉGBÉLRÁKSZŰRÉS!**

**- ARANYÉRBETEGSÉG, VÉGBÉLBEREPEDÉS
 GYÓGYSZERES KEZELÉSE!
 - MAGÁNRENDELÉS KERETÉBEN
 AMBULÁNS ARANYÉRMŰTÉT!**

Dr. Jánosi Gábor
Tel.: 06-30-439-317

HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ képviselője

Vállalja kötelező-, lakás-, életbiztosítások
 kötését!

KAJTOR PÉTERNÉ

Tura, Szent I. út 48.

☎ Tel.: 06-28-469-301 ☎

Hirdetési és reklámlehetőség a Turai Hírlapban:

1/1 oldal: 6.000,- Ft
 1/2 oldal: 3.000,- Ft
 1/4 oldal: 1.500,- Ft
 1/8 oldal: 750,- Ft

Hirdetésfelvétel: Bartók Béla Művelődési Ház,
 Polgármesteri Hivatal

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné), Takarékszövetkezet, Éliás Zoltán (Tura Petőfi tér 7.),
 Mini Presszó (Honvéd u.), Sláger ABC (Zsámboki út),
 GSZ Pékség, Napsugár Élelmiszerüzlet (Régi vásártér 15.)

Turai Hírlap - közéleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközségi Polgármesteri Hivatal

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Megbízott szerkesztő: Seres Tünde és Seres Márta

7. évfolyam 3-4. szám - Nyrtsz.: B/BHF/5671P/91.

Levélcím: PH. 2194. Tura, Petőfi tér 1.;

B. B. Műv. Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.

Készült: 550 példányban a RO-LA Kft. nyomdaüzemében
 Valkón - Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor